Uuring: Eesti puidutööstuse digitaliseerimine aitaks metsatööstusel konkurentsis püsida

1 aasta tagasi - 06.08.2025 Autor: AM

Eesti puidutööstuse automatiseeritus on jõudnud 46% ja digitaliseeritus 59% tasemele. Samal ajal on sektori suurim kitsaskoht tööjõupuudus, mis pidurdab uute digilahenduste ja automaatsete süsteemide kasutuselevõttu. Paljud sektori kriitilised tööprotsessid sõltuvad endiselt käsitööst ja oskustööliste leidmisest. See ohustab Eesti puidutööstuse konkurentsivõimet ja võib jätta meie ettevõtted rahvusvahelistest konkurentidest maha – selgus sellel suvel tehnoloogiaettevõtte Thorgate poolt läbi viidud põhjalikust küsitlusest 20 juhtiva Eesti puidutööstusettevõtte seas.

Eestis on olnud raiemahud pikalt arutelu teemaks ja praegu on neid plaanis pigem vähendada. See tähendab, et puidutööstuses ei piisa kasumi suurendamiseks mahtude kasvatamisest, vaid asju tuleb teha targemalt ja tööprotsesse digitaliseerida. Samuti vähendavad Eesti puidutööstusettevõtete konkurentsivõimet kõrged sisendhinnad: eelkõige on meil võrreldes teiste riikidega kallim tooraine ja energia, seisab Keskkonnaameti koostatud UNECE raportis.

“Näeme juba praegu, et ettevõtted, kes on suutnud asendada ajamahukad manuaalsed tegevused masinatega, kasutavad oma tööjõudu palju efektiivsemalt ja enamasti on nende ettevõtete tootlikkus märgatavalt kõrgem. Osades automatiseeritud puidu ettevõtetes ulatub käive töötaja kohta üle miljoni euro, mis on tõestus sellest, et automatiseerimine ja digitaliseerimine toob kaasa suure arenguhüppe,” rääkis Thorgate Digitali metsanduse digitaliseerimise ekspert Karl Õkva.

Digitaliseerimise vajadusele viitab ka selleaastane Euroopa Tööjõuameti EURESe aruanne, mis toob välja kutseametites tööjõupuuduse süvenemise ning nimetab olulise sammuna vajadust valmistada inimesi ette digipöördeks ja investeerida nende oskuste arendamisesse.

Ka uuringust selgub, et ettevõtjad on digitaliseerimise vajalikkust mõistnud, kuid päris sammude astumist nähakse hetkel riskantsena. Kõik vastanud ettevõtted soovivad lähiaastatel digitaalsesse lahendustesse investeerida, aga seda eeldusel, et neil tekib selleks vabasid vahendeid. Lausa 65% küsitletud

ettevõtetest nägi digitaliseerimist vältimatu vajadusena juba järgneva aasta jooksul.

Samal ajal selgus uuringust, et investeerimisotsuseid piiravad ressursside nappus ja praegune ebakindlus turul. Sama trendi kinnitavad ka Infopanga (Q1 2025) andmed: ettevõtjad on muutunud ettevaatlikumaks ja pessimistlikumaks.

Peamisteks põhjusteks on kasumlikkuse ja müügitulu langus, tööjõupuudus ning sisendhindade volatiilsus, mis kõik piiravad ettevõtete valmisolekut teha ennetavaid investeeringuid. Sama olukord valitseb ka mujal Euroopas. 79% Euroopa Liidu ettevõtetest nimetavad investeerimise takistusena ebakindlust, kusjuures oskustööjõu nappus ja energiahinnad on samuti olulised pidurid - ütleb Europpa Investeerimispanga 2024/2025 aruanne.

Samas on digitaliseerimise tasuvusaeg puidusektoris pigem lühike. Näiteks on Thorgate kogemusel esmase investeeringu tasuvusaeg 2-4 aastat ja jätkuinvesteeringute tasuvus veelgi lühem kuna baassüsteem on loodud ja sellele põhjale saab uusi arendusi ehitada.

Kui avestada puidutööstuse keskmise palgatasemega, siis vabastab esmainvesteering digitaliseerimisse umbes ühe töötaja jagu ressurssi aastas. Alustada tasub kõige käegakatsutavamatest tegevustest. Näiteks on EIS (Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus) suunanud 4,7 miljonit eurot digipöörde toetamiseks läbi süsteemide ja protsesside liidestamise e-veoselehe platvormidega. Toetuse taotlusi võetakse vastu veel septembri lõpuni.

Peamise arenguvõimalusena toobki Õkva välja sektoriüleste andmevoogude ja integreeritud süsteemide kasutuselevõtmist puidutööstuses: “Andmetöötlust aitaks oluliselt lihtsustada puidutööstuses kasutatavate andmete (lao, tootmise ja logistika) sektoriülene standardiseerimine. Samuti e-veoselehtede ja e-arvestuse laiendamine kogu tarneahelale.”

Thorgate'i uuringu kokkuvõttena rõhutas Õkva, et Eesti puidutööstus seisab digitaliseerimise lävel, kuid vajab selle sammu astumiseks strateegilist tuge riigilt ja tugevat sektoritevahelist koostööd. Nutikad digilahendused aitavad puiduettevõtetel ületada tööjõupuuduse, täita järjest karmistuvaid keskkonnanõudeid ja kasvatada konkurentsivõimet maailmaturul.

- Tegijad
- Uudised

- Lahendused
- Robotid
- Tarkvara

Pilt

